

Stolica Ilirii – Rhizon

Od roku 2001 Ośrodek Badań nad Antykiem Europy Południowo-Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego prowadzi badania wykopaliskowe w Czarnogórze na stanowisku Risan – antyczne Rhizon. Początki tego antycznego miasta wydają się sięgać VII w. p.n.e. Prawdopodobnie dwukrotnie (w połowie i w końcu III w. p.n.e.) znajdowała się tu stolica Ilirii. Tutaj także rozegrał się ostatni etap I wojny iliryjskiej. W trakcie parunastu kampanii wykopaliskowych odsłonięto duże obszary miasta i dokonano wielu unikatowych odkryć, w tym wielkiego, liczącego 4556 numizmatów skarbu monet iliryjskich i zarazem hellenistycznych z III w. p.n.e. Rezultaty badań w istotny sposób zmieniają dotychczasowy obraz rozwoju kultury iliryjskiej, pobudzają także do stawiania szeregu pytań badawczych dotyczących m.in. tożsamości kultury iliryjskiej, wpływów greckich, swoistości urbanistyki iliryjskiej, jej sztuki i kultury materialnej. Wreszcie każą od nowa zastanowić się nad, wydawałoby się już ustaloną, chronologią tej kultury. Nie mniej ważne są wyniki badań ratowniczych, prowadzonych równoległe z wykopaliskami. Z jednej strony dotyczą one neolitu adriatyckiego oraz przełomu epoki brązu i żelaza, z drugiej – okresu rzymskiego.